DAY— 02 SEAT NUMBER | | | | | | |

2025 | II | 12 | 1500 | J-258 | (H)

PERSIAN (37)

Time : 3 Hrs. (11 Pages) Max. Marks : 80

(ACTIVITY SHEET)

अनुदेश :

(1) समस्त प्रश्न अनिवार्य हैं।

(2) गतिविधि पत्रक के अनुसार अंक दिए जाएंगे।

(3) कौशल (skill) के विभाग में चित्र बनाना ज़रूरी नहीं है।

(4) अनुलेख (इमला) के नियमों की पाबंदी ज़रूरी है।

गतिविधि क्रमांक–1 [20]

1. दी गई गतिविधियों को पूर्ण कीजिए :

(अ) निम्नलिखित परिच्छेद को ध्यानपूर्वक पढ़कर दी गई गतिविधियों को पूर्ण कीजिए : **(8)**

مولانا حسرت موہانی برای مخالفتِ دولتِ انگلیسیہ در ہند در ۱۹۰۳ میلادی یک مجلّہ بنام ''اُردوئے معلّٰی'' را تاسیس نمود۔ در آن مجلّہ افکار و عقایدِ خویش را در بارۂ دولتِ انگلیسیہ چاپ می کرد۔ این مجلّہ شمع نہضتِ آزادی را در دل مردم ہند روشن کرد۔ از مقالۂ مولانا، انگلیسیانَ بہ خشم آمدند و اورا در ژوئن ۱۹۰۸ میلادی گرفتار کردند و داخل زندان کردند سخت اذیت دادند۔ سرانجام در ژوئن ۱۹۰۹ء میلادی اہای یافت۔

مولانا حسرت موہانی از لحاظِ افکار سیاسی رفیق لوک مانیہ تلک بودو اورا راہنمای خودمی دانست و احترام می نمود۔ اوھوا خواہ استقلال کامل بود وازاین کم راضی نبود۔ نعرہ 'انقلاب زندہ باد' بہ ہندیان دادہ بود۔ در ۱۹۲۱ء میلادی درشہر احمد آباد، در یک اجلاس سالانہ کانگریس سخنرانی کرد و مطالبۂ استقلال کامل کرد۔ از این مطالبہ دولتِ انگلیسیہ درخشم آمدواورا باز گرفتار کرد۔ پس از سہ سال از این قید رہائی یافت۔

(i) निम्नलिखित रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए। (2)

(a) اوھوا خواہِ ..... بود۔

(b) پس از ..... از این قید رہائی یافت۔

(ii) निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर पर्शियन भाषा में लिखिए। (2)

(a) نامِ مجلّہ حسرت موہانی بنویسید۔

(b) نامِ رفیقِ سیاسی مولانا حسرت موہانی بنویسید۔

(iii) निम्नलिखित की जोड़ियाँ लगाइए। (2)

(الف)	(ب)
(۱) گرفتاری مولانا حسرت موہانی	(الف) ۱۹۰۹ء
(۲) نعرۂ آزادی	(ب) ۱۹۰۸ء
(۳) اجلاسِ سالانہ کانگریس	(ج) احمد آباد
(۴) رہائی مولانا حسرت	(د) انقلاب زندہ باد

(iv) मौलाना हसरत मोहानी के समकक्ष कोई दो मुस्लिम क्रांतिकारी सेनानियों के नाम लिखिए जिन्होंने स्वतंत्रता संग्राम में विशेष भूमिका निभाई है। (2)

(ब) निम्नलिखित परिच्छेद को ध्यानपूर्वक पढ़कर दी गई गतिविधियाँ पूर्ण कीजिए : **(8)**

'پولا' دراصل برای گاونر روز استراحت وتعطیل است۔ این جشن درسراسر مهاراشترا بروز آخرِ ماهِ شراون کہ یکی از ماه های تقویم ہندوی است، بر پا می شود۔ کشاور زان گاونر خود را آن روز می شویندو می آرایند، تا آن زیبا بنمایند۔ تن رارنگ های گونا گون می دہند۔ درگردنِ آن حلقۂ گل می اندازندو بر پشتِ آن چادرِ نقاشی می نهند۔ آنها راغذای مخصوص پورن پولی، ودیگر غذاهای شیرین می دهند۔ عده ای از کشاورزان گاونر خود راپرستش نیز می کنندو آن رابه مندر می برند۔ بعد از آراستنِ آنها همد کشاورزان برای نمایشِ آنها رابه یک میدان می برند۔ آنجاعدۂ زیادی از مردان و زنان و بچه ها حاضرمی شوند۔ برمقام جشن مفازه های شیرینی هاوحلویات واسباب بازی هامهیامی شوند۔ بچه هادرغلتانه وچرخش وگهواره سوارمی شوندولذّت می برند۔ بعداز پایان جشن کشاورزان باگاونر به خانه های خودمی گردند۔

(i) निम्नलिखित वाक्य ग़लत हैं या सही लिखिए : **(2)**

(a) پولا دراصل برای گاونر روزِ استراحت وتعطیل نیست۔

(b) آنهاراغذای مخصوص پورن پولی ودیگر غذاهای شیرین می دہند۔

(ii) इशारों की मदद से शब्द पहेली पूर्ण कीजिए। **(2)**

اشارات : دائیں سے بائیں = کیلنڈر

اوپر سے نیچے = ہندی کیلنڈر کاایک مہینہ

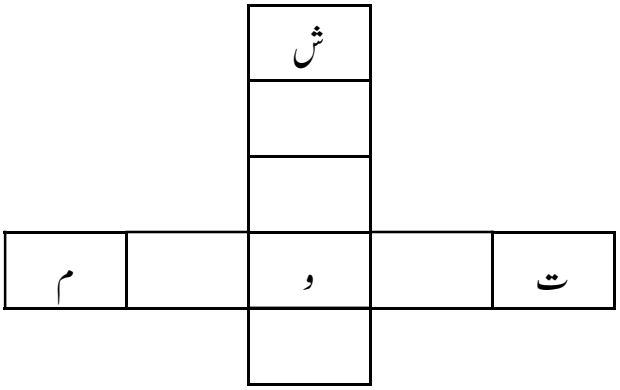

(iii) निम्नलिखित शब्दों के ''अनेक वचन (جمع)'' लिखिए। (2)

(a) کشاوز .....

(b) زن .....

(iv) ''हमारा देश त्यौहारों का देश कहलाता है'' इस कथन का स्पष्टीकरण योग्य कारणों से दीजिए। (2)

(क) निम्नलिखित परिच्छेद को ध्यानपूर्वक पढ़कर दी गई गतिविधियाँ पूर्ण कीजिए : **(4)**

نابینای درشب تار چراغ دردست وسبوی بردوش گرفتہ در بازارمی رفت۔ شخصی ازومی پُرسید کہ ای احمق روزوشب درچشم تو یکساں است از چراغ ترا فائدہ چیست؟ نابینا خندید وگفت: این چراغ برای من نیست بلکہ برای تست تادرشبِ تار سبوی مرانہ شکنی۔

(i) نابینا دردست و بردوش چہ گرفتہ بود؟ (2)

(ii) इशारों की मदद से शब्द पहेली पूर्ण कीजिए। (2)

دائیں سے بائیں = بےوقوف

اوپر سے نیچے = روشنی دینے والی چیز

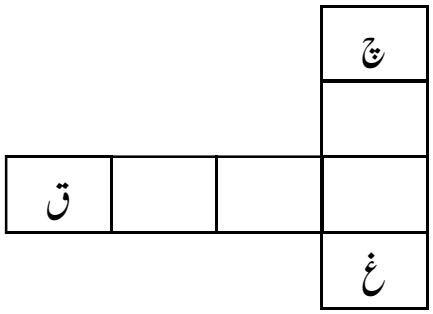

गतिविधि क्रमांक–2 [16]

2. **दी गई गतिविधियों को पूर्ण कीजिए :**

(अ) निम्नलिखित कविता को ध्यानपूर्वक पढ़कर गतिविधियाँ पूर्ण कीजिए : **(6)**

ای مادر عزیز کہ جانم فدای تو
قربان مہربانی و لطف و صفائی تو
ہرگز نشد محبتِ یاران و دوستان
ہم پایۂ محبت و مہرو وفای تو
مہرت برون نمی رود از سینہ ام کہ ہست
این سینہ خانۂ تو و این دل سرای تو
ای مادرِ عزیز کہ پرورده ای مرا
سہل است اگر کہ جان دھم اکنون برای تو
خوشنودیِ تو مایۂ خوشنودی من است
زیرابود رضای خدا در رضای تو
گربود اختیارِ جہانی بہ دست من
می ریختم تمام جہان رابہ پای تو

(i) निम्नलिखित रिक्त स्थानों की योग्य शब्दों की सहायता से पंक्तियाँ पूर्ण कीजिए। (2)

(a) ای ..... عزیز کہ پرورده مرا۔ (برادر۔مادر) (1)

(b) می ریختم تمام ..... رابہ پای تو۔(آسمان۔جہان) (1)

(ii) कविता में से ज़ेरे इज़ाफ़त (**زیرِاضافت**) के उदाहरण तलाश करके लिखिये। (2)

(iii) आप आपकी माता के प्रेम व स्नेह की ख़ातिर उनको ख़ुश करने के लिए कौन से कार्य करना चाहेंगे ? लिखिए। (2)

(ब) निम्नलिखित ग़ज़ल को पढ़कर दी गई गतिविधियाँ पूर्ण कीजिए : **(6)**

کجا بودی کہ امشب سوختی آزردہ جانی را
بقدرِ روزِ محشر طول دادی ہر زمانی را
سوالی کُن زمن امروز تا غوغا بہ شہر اُفتد
کہ اعجازِ فلانی کرد گویا بی زبانی را
بہ ہر نرخی کہ می گیرند اخلاصِ وفا خوب است
پس از عمری گذار افتاد برما کاروانی را
بہ افسون موم آہن کردن آسان ترازان باشد
کہ ازکین برسرِ مہرآوری نامہربانی را
نمی دانم نظیری کیست چون می آمدم زانکو
بحالِ مرگ دیدم برسرِ رہ ناتوانی را

(i) ग़ज़ल से "मतला" (مطلع) का शेर तलाश करके लिखिए। (2)

(ii) ग़ज़ल में आए हुए क़ाफ़ियों (قافیوں) को तरतीब (ترتیب) से लिखिए। (2)

(iii) "आज़ुरदा जानी" (آزردہ جانی) इस तरकीब की वज़ाहत उर्दू में कीजिए। (2)

(क) निम्नलिखित रूबाई (رباعی) को ध्यानपूर्वक पढ़कर पूछी गई गतिविधियाँ पूर्ण कीजिए : **(4)**

با دشمن و دوست فعل نیکو نیکواست
بَدگی کند آنکہ نیکیش عادت وخوست
بادوست چو بدکنی شود دشمن تو
با دشمن اگر نیک کنی گردد دوست

(i) रूबाई (رباعی) से विरूद्धार्थी (ضد) शब्द तलाश करके लिखिए। (2)

(ii) ख़य्याम ने रूबाई में क्या पैग़ाम दिया है ? स्पष्ट कीजिए। (2)

गतिविधि क्रमांक–3 [12]

3. दी गई गतिविधियों को पूर्ण कीजिए :

(अ) पठित परिच्छेदों को ध्यानपूर्वक पढ़कर दी गई गतिविधियाँ पूर्ण कीजिये : **(6)**

زندانیان : یوسفؑ ! چرا این قدر دل تنگی می کنید و غصّہ می خورید؟ شما کہ می گوئید خدا با شما است۔

یوسفؑ : البتہ می دانم کہ خدا حافظ اسرائیل است لیکن برحسبِ ظاہر چہ طور غصّہ نخورم؟ از یک طرف نمی دانم پدر پیرم در کنعان غمِ مرا چگونہ بسر برد آیا ہنوز زندہ است یا خیر؟ از طرفِ دیگر دلم بحال برادران خودم می سوزد کہ باعث این وضعیات شدند و یقین دارم از کردۂ خود پشیمان و در فراقِ من پریشان ہستند۔ خدایا آنہا را بخشای۔

زندانیان : یوسف! آیا راضی بودید کہ اقلاً باندازۂ این دو نفر تقصیر داشتہ باشید کہ حبس شدن شما را الزام نماید؟

یوسفؑ : چہ فرمایشی است؟ افتخار در این است کہ آدم در ہمہ حال بی تقصیر داشتہ باشید و لو این کہ ہستی خود را بباد دہد۔

زندانیان : زہی خوش بختی شما کہ دارای این عقیدہ ہتید و این مذہب رامی پرستید مسلک ما مصریھا بکلی برخلاف این است از این ساعت من مرید و مطیع شما خواھم بود۔

یوسفؑ : از مرحمتِ شما فیلی تشکر می کنم۔

(i) हज़रत यूसुफ अलैहिस्सलाम के अनुसार ख़ुदाए ताला किस क़ौम की सुरक्षा (حفاظت) करने वाला है ? (2)

(ii) इशारों की मदद से शब्द पहेली पूर्ण कीजिए : (2)

اوپر سے نیچے - ایک نبی کا نام

دائیں سے بائیں- اس نبی کے والد کا نام

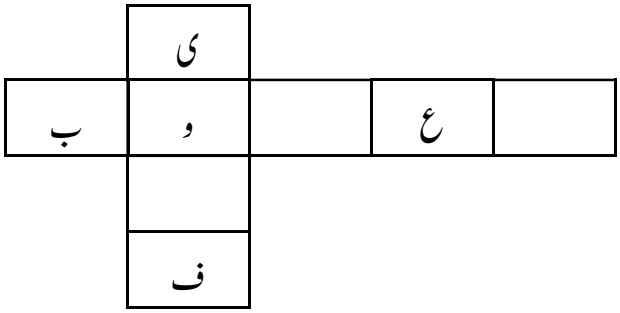

(iii) "हमें लोगों की ग़लतियों का इंतेक़ाम (بدلہ) लेने के बजाए उनको क्षमा (معاف) करना चाहिए।"
क्या आप इस कथन से सहमत हैं ? अपने शब्दों में लिखिए। (2)

(ब) निम्नलिखित कविता को पढ़कर गतिविधियाँ पूर्ण कीजिए : **(6)**

شنیدم کہ از نیک مردی فقیر
دل آزردہ شد پادشاہی کبیر
مگر برزبانش حقی رفتہ بود
زگردن کشی بروی آشفتہ بود
بہ زندان فرستادش از بار گاہ
کہ زور آزمای است بازوی جاہ
زیاران کسی گفتش اندر نہفت
مصالح نبود این سخن گفت، گفت
رسانیدنِ امرِ حق طاعت است
ززندان نترسم کہ یک ساعت است

همان دم که در خفیه این راز رفت
حکایت به گوش ملک باز رفت
بخندید که ظن بیهوده بُرد
نداند که خوا هد دراین حبس مُرد

(i) बादशाह किस कारण आजुर्दा ख़ातिर (آزردہ خاطر) हुआ ? (2)

(ii) नेक मर्द के अनुसार (سچ) बात कहना क्या है ? (2)

(iii) हमें हमेशा सच बात (سچ بات) ही क्यों करनी चाहिए ? आपकी राय (رائے) स्पष्ट कीजिए। (2)

गतिविधि क्रमांक–4 [14]

4. निम्नलिखित गतिविधियाँ पूर्ण कीजिए।

(अ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो की तारीफ मिसाल देकर लिखिए : **(4)**

(i) تلمیح

(ii) تجاہلِ عارفانہ

(iii) مراعات النظیر

(iv) لف ونشر مرتب

(ब) एकवचन और बहुवचन लिखिए : (واحد جمع) **(2)**

واحد :			یوم	لقب
جمع :	زنان	فنون		

(क) निम्नलिखित वर्तमान काल का भूतकाल में परिवर्तन कीजिए : **(2)**

(i) پُرسیدن ☐

(ii) پوشیدن ☐

(iii) فروختن ☐

(iv) برخاستن ☐

(ड) निम्नलिखित में से स्त्रीलिंग व पुल्लिंग तलाश करके लिखिए : (कोई चार) **(2)**

مذکّر:	پدر	برادر		
مونّث:			خانم	بیگم

(इ) निम्नलिखित فعل امر و نہی लिखिए : **(2)**

(i) توکھا =

(ii) تومت کر =

(iii) توبول =

(iv) تومت لکھ =

(फ) निम्नलिखित रिक्त स्थानों की حروفِ اضافہ की मदद से पूर्ति कीजिए। **(2)**

(i) اُو ..... تیراندازی مہارتِ تامّہ داشت۔ (در، بر)

(ii) مسلمانان ..... مکّہ ..... مدینہ ہجرت نمودند۔ (بہ، از)

गतिविधि क्रमांक–5 [18]

5. **दी गई गतिविधियों को पूर्ण कीजिए।**

(अ) मुसाफिर और घड़ी साज़ के बीच पर्शियन भाषा में आठ या दस सतरों पर मुकालेमा (مکالمہ) (संवाद) लिखिए। **(6)**

(ब) निम्नलिखित शब्दों की मदद से पर्शियन कहानी पूर्ण कीजिए और मुनासिब शीर्षक दीजिए : **(6)**

(مصر، عِلم، مال، علاقہ، عزیز، حقارت، سلطنت، سکنت، پیغمبران، فرعون وھامان)

دو امیرزادہ در ..... بودند۔ یکی ..... آموخت ودیگری

..... اندوخت۔ عاقبت الامرآن یکی ..... گشت۔ این یکی

..... مصر شُد۔ پس توانگر بچشم ..... درفقیر نظر کردی و گفتی: من بہ

..... رسیدم و این ہم چنان در ..... بماندہ است گفت۔ ای

برادر! شکر نعمت باری، ہم چنان افزوں ترست برمن کہ میراثِ .....

یافتم یعنی علم وتو میراثِ ..... یعنی ملکِ مصر۔

(क) अपने पिता को पर्शियन में पत्र लिखकर अपने कॉलेज में 15 अगस्त 2022 को ''आज़ादी का अमृत महोत्सव'' किस प्रकार मनाया गया ? लिखिए। **(6)**

◆◆◆